

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای تخصصی رشته زنان

عنوان: مقایسه اثر ترکیب متوکلوپیرامید و دگزامتازون با اندانسترون و میدازولام در پیشگیری از

بروز تهوع و استفراغ حین و بعد از عمل بیماران تحت سزارین به روش بی حسی نخاعی

نگارش:

دکتر پروین جباری

اساتید راهنما:

دکتر شهلا فرضی پور

دکتر مهزاد یوسفیان

استاد مشاور:

دکتر فیروزامانی

بهار ۱۴۰۰

کد کارآزمایی بالینی: IRCT 20190901044658N2

شماره پایان نامه: ۰۱۳۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
	فصل اول: مقدمه
۲	۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق
۴	۱-۲ اهداف و فرضیات طرح
۴	۱-۲-۱ هدف کلی طرح
۴	۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح
۴	۱-۲-۳ فرضیات
۵	۱-۳ تعریف واژه های اختصاصی
	فصل دوم بررسی متون
۷	۲-۱ مبانی نظری
۸	۲-۲ تهوع و استفراغ
۱۰	۲-۳ عمل سزارین
۱۳	۲-۳-۱ تهوع و استفراغ در سزارین
۱۴	۲-۴ میدازولام
۱۶	۲-۵ دگزامتازون
۲۰	۲-۶ اندانسترون
۲۳	۲-۷ متوکلوپرامید
۳۰	۲-۸ مطالعات مشابه
	فصل سوم مواد و روش کار
۳۸	۳-۱ نوع، زمان و محیط مطالعه
۳۸	۳-۲ جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه

۳۸	.....۳-۳ روش گردآوری اطلاعات
۳۹	.....۳-۴ معیارهای ورود
۳۹	.....۳-۵ معیارهای خروج
۳۹	.....۳-۶ ملاحظات اخلاقی
۴۰	.....۳-۷ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری
۴۰	.....۳-۸ محدودیت های مطالعه
۴۱	.....۳-۹ متغیر های مطالعه
	فصل چهارم نتایج
۴۲	.....۴-۱ ترکیب سنی بیماران
۴۳	.....۴-۲ بررسی ریسک فاکتورهای مورد مطالعه
۴۷	.....۴-۳ بررسی افت فشار خون و نیاز به وازوپرسیو در بیماران مورد مطالعه
۴۸	.....۴-۴ مصرف دارو های وازوپرسیو در بیماران مورد مطالعه
۵۰	.....۴-۵ تهوع و استفراغ در ریکاوری در بیماران مورد مطالعه
۵۱	.....۴-۶ تهوع و استفراغ در بخش تا دو ساعت بعد عمل در بیماران مورد مطالعه
۵۲	.....۴-۷ مصرف مخدر در ریکاوری در بیماران مورد مطالعه
۵۴	.....۴-۸ بررسی grade تهوع و استفراغ در بیماران مورد مطالعه
۵۶	.....۴-۹ بررسی زمان بروز تهوع و استفراغ در بیماران مورد مطالعه
	فصل پنجم بحث و نتیجه گیری
۶۱	.....۵-۱ بررسی زمان بروز تهوع و استفراغ در بیماران مورد مطالعه
۶۲	.....۵-۲ تهوع و استفراغ در بیماران مورد مطالعه
۶۷	.....۵-۳ بررسی افت فشار خون و نیاز به وازوپرسیو در بیماران مورد مطالعه
۶۸	.....۵-۴ محدودیت های مطالعه
۶۹	.....۵-۵ نتیجه گیری
۷۰	.....۵-۶ پیشنهادات
۷۱	.....منابع

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۴۵	۴-۱ بررسی ریسک فاکتورهای مورد مطالعه.....
۴۶	۴-۲ ریسک بروز تهوع و استفراغ در افراد مورد مطالعه.....
۴۷	۴-۳ افت فشار خون و نیاز به وازوپرسیو در بیماران مورد مطالعه.....
۴۹	۴-۴ مصرف داروهای وازوپرسیو در افراد مورد مطالعه.....
۵۰	۴-۵ تهوع و استفراغ در ریکآوری در افراد مورد مطالعه.....
۴۶	۴-۶ تهوع و استفراغ در بخش تا دو ساعت بعد عمل در افراد مورد مطالعه.....
۵۲	۴-۷ مصرف مخدر در ریکآوری در بیماران مورد مطالعه.....
۵۳	۴-۸ مقایسه گروه های مورد مطالعه با شاهد در خصوص متغیرهای مورد مطالعه.....
۵۴	۴-۹ grade تهوع و استفراغ در افراد مورد مطالعه.....
۵۶	۴-۱۰ زمان بروز تهوع و استفراغ در افراد مورد مطالعه.....
۵۷	۴-۱۱ زمان بروز تهوع و استفراغ در گروه های مورد در مقایسه با شاهد.....

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۴۲	۴-۱ ترکیب سنی بیماران مورد مطالعه.....
۵۵	۴-۲ grade تهوع و استفراغ در گروههای مورد مطالعه.....

فهرست علائم اختصاری

IONV	Intraoperative nausea and vomiting
PONV	Postoperative nausea and vomiting
CTZ	Chemoreceptor trigger zone
NTS	Nucleus tractus solitarii

چکیده

زمینه: جراحی سزارین یکی از شایعترین اعمال جراحی خانمها در سنین باروری است. بروز تهوع و استفراغ در این عمل ۶۶٪ میباشد. بنابراین اتخاذ تمهیدات لازم برای پیشگیری از بروز عارضه فوق ضروری است.

هدف: مقایسه اثر ترکیب دارویی متوکلوپرامید و دگزامتازون با اندانسترون و میدازولام در پیشگیری از بروز تهوع و استفراغ حین و ۲ ساعت بعد عمل سزارین به روش بی حسی اسپینال مواد و روش ها: برای انجام این مطالعه ۱۶۰ بیمار کاندید سزارین در نظر گرفته شد. بعد از پذیرش در اتاق عمل و اخذ شرح حال و رضایت بالینی بیماران به چهار گروه تقسیم شدند. گروه اول متوکلوپرامید در اول عمل و دگزامتازون بعد کلامپ بند ناف، گروه دوم اندانسترون در اول عمل و میدازولام بعد کلامپ بند ناف، گروه سوم متوکلوپرامید در اول عمل و گروه چهارم پلاسبو دریافت کرده و سپس هر چهار گروه از نظر PONV/IONV در دقیقه های ۵ و ۱۰ و ۱۵ و ۳۰ و دو ساعت بعد عمل ارزیابی شدند. وضعیت همودینامیک نیز در این بازه های زمانی ثبت گردید. سپس نتایج بدست آمده مورد آنالیز آماری قرار گرفت.

یافته ها: براساس نتایج بدست آمده از این مطالعه هیچ کدام از بیماران دریافت کننده دارو گرید تهوع و استفراغ بالاتر از ۲ نداشتند و در گروههای دو دارویی گرید ۲ نیز فقط در سه بیمار گزارش گردید. بیشترین بروز تهوع و استفراغ در دقایق ۵ و ۱۰ بوده که بیشترین آن با ۲۹ مورد در گروه شاهد و کمترین آن در گروههای دو دارویی با ۱۶ مورد در گروه میدازولام و اندانسترون و ۱۱ مورد در گروه متوکلوپرامید و دگزامتازون گزارش شد. بررسی تهوع و استفراغ تا دو ساعت بعد از عمل نیز نشان داد که بیشترین تهوع و استفراغ در گروه شاهد با ۱۸ مورد و کمترین تهوع و استفراغ در گروههای دو دارویی با ۷ مورد در گروه متوکلوپرامید و دگزامتازون و ۴ مورد در گروه میدازولام و اندانسترون بود.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج بدست آمده از این مطالعه در بیماران گروههای دو دارویی تهوع و استفراغ کمتر از گروههای تک دارویی بروز کرده و از بین این گروهها نیز گروه ترکیب دارویی متوکلوپرامید و دگزامتازون در کنترل تهوع و استفراغ حین عمل موثرتر بوده است.

کلمات کلیدی: تهوع و استفراغ- سزارین - اسپینال